C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-447/24 Judecătoria Edineț (sediul Briceni)
Judecător: Aurelia Andronache

D E C I Z I E
În numele Legii

13 august 2024 mun.Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi

Având în componenţa sa:
Preşedintele completului Ion Talpa
Judecătorii Svetlana Şleahtiţki și Oxana Mironov

a judecat în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar principal de justiție, Andrei Socol, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 05.03.2024, privind examinarea plângerii condamnatului **Slobodeaniuc Piotr** împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinînd cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

1. La data de 06 octombrie 2023 în Judecătoria Edineț, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Slobodeaniuc Piotr împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul a invocat că, anterior prin încheierile judecătorești s-a constatat faptul deținerii sale în condiții inumane în Penitenciarul nr. 2 Lipcani până la data de 07.11.2022.

Însă, el în continuare se deține în condiții inumane, și anume: nu se respectă norma spațiului locativ de 4 m2 ; în celulă umiditate și mucigai pe pereți; celula populată cu diferite insecte; în spațiile de locuit lipsesc cabine de duș; baia se permite odată în săptămână și nu sunt condițiile necesare; apă potabilă de calitate rea; rata de alimentare nu corespunde normelor stabilite; asistența medicală necalitativă; iluminarea celulei insuficientă; veceul într-o stare deplorabilă.

Condamnatul Slobodeaniuc Piotr solicită să fie constatat faptul deținerii în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, începând cu 07.11.2022, cu reducerea pedepsei.

2. Prin încheierea Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 05.03.2024 s-a admis plângerea condamnatului Slobodeaniuc Piotr împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, Slobodeaniuc Piotr s-a deținut în perioada 19 octombrie 2022 - 09 noiembrie 2023, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 386 (trei sute optzeci și șase) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Slobodeaniuc Piotr cu 39 (treizeci și nouă) zile, pentru 386 (trei sute optzeci și șase) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Slobodeaniuc Piotr, prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 01.04.2020, cu închisoare pe un termen de 04 (patru) ani 03 (trei) luni, s-a redus cu 04 (patru) zile.

În condițiile art. 473/4 alin. (5) CPP, în privința perioadei rămase de 35 (treizeci și cinci) zile, ce nu au putut fi reduse, s-a acordat condamnatului cu titlu de compensare, bani în sumă de 1750 (una mie șapte sute cincizeci) lei, și anume, a câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care petiționarul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al RM.

Încheierea privind încasarea mijloacelor bănești se va executa în Condițiile Codului de Executare.

3. Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol, solicitând casarea ei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia să fie respinsă plângerea condamnatului Slobodeaniuc Piotr, considerând că deținutul nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman sau degradant, fiind prezentate probe care în mod pertinent dovedesc calitatea satisfăcătoare a condițiilor de detenție în penitenciarul vizat.

Totodată, critică motivarea dată de instanță soluției adoptate, fiind de părere că prezenta cauză a fost examinată în mod unilateral prin acceptarea alegațiilor invocate de condamnat.

4. Conform prevederilor art.447 alin.(1, 2) Cod de procedură penală, (1) *Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2)*

Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.

În respectarea prevederilor sus menționate, Colegiul penal a comunicat părților despre dreptul de a depune o referință.

Până la data examinării recursului, părțile nu au prezentat referință pe marginea recursului, fapt ce nu împiedică examinarea lui.

5. Verificând temeinicia argumentelor invocate de recurent în raport cu materialele puse la dispoziţia instanţei de recurs, Colegiul penal ajunge la concluzia că, recursul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani urmează a fi respins ca nefondat.

Colegiul penal își întemeiază soluția pe art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, potrivit căruia, *(1) judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă:a) recursul este nefondat.*

6. În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art. 469 alin. (1) pct. 171) Cod procedură penală*, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la constatarea condiţiilor de detenţie a condamnaţilor.*

Potrivit art. 473/2 alin. (3) Cod de procedură penală, *condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.*

Potrivit art. 473/2 alin. (5) Cod de procedură penală, *plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.*

Potrivit art. 473/3 alin. (2) Cod de procedură penală, *sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare.*

Potrivit art. 473/4 alin. (1), (4) Cod de procedură penală, (1) *La evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părţi, cît şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.*

(4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473/4 alin.(3), *instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de*

la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.

7. Raportând aspectele faptice a speței la normele supra nominalizate și efectuând controlul legalității și temeiniciei încheierii adoptate de prima instanță pe marginea plângerii condamnatului Slobodeaniuc Piotr împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, Colegiul penal stabilește că la emiterea acesteia instanța de fond a ținut cont de chestiunile care urmează a fi soluționate, a aplicat corect normele procesuale incidente speței deduse judecății, prin ce își însușește caracter legal și întemeiat. În aceiași ordine de idei, instanța de recurs stabilește că recursul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 05.03.2024 este nefondat și pasibil respingerii.

8. Din materialele cauzei urmează că, Slobodeaniuc Piotr prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, din 01 aprilie 2020, (menținută fără modificări prin decizia Curții de Apel Bălți din 16 iunie 2020) a fost condamnat în baza art. 320/1 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 06 (șase) ani, cu executare pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 85 alin. (1) CP, prin cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată prin noua sentință s-a adăugat partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 05 iulie 2019, s-a stabilit pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 04 (patru) ani 03 (trei) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei s-a calculat din 01 aprilie 2020, fiind luat sub strajă din sala de ședință.

Prin încheierile Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din:

- 24 decembrie 2020 fiindu-i redus termenul pedepsei, în condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, cu 29 zile;

-14 iulie 2021 (menținută fără modificări prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 octombrie 2021) fiindu-i redus termenul pedepsei, în condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, cu 37 zile;

-07 noiembrie 2022 (menținută fără modificări prin decizia Curții de Apel Bălți din 01 martie 2023) fiindu-i redus termenul pedepsei, în condițiile art. 473/4 alin. (4) CPP, cu 47 zile.

Reieșind din materialele cauzei, condamnatul Slobodeaniuc Piotr s-a aflat în detenție: 1) în Penitenciarul nr. Bălți, în perioada 08 aprilie 2020 - 13 iulie 2020; 2) în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 13 iulie 2020 - 09 noiembrie 2023, data întocmirii raportului.

9. Analizând raționamentul concluziilor deduse de prima instanță în procesul de examinare a cauzei, în raport cu materialele anexate la dosar, Colegiul penal conchide că, instanța de judecată corect a constatat faptul detenției condamnatului în Penitenciarul nr.2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În acest mod, prim instanță just a reținut, că în condițiile plasării condamnatului Slobodeaniuc Piotr în celule supraaglomerate, nefiind asigurată norma spațiului locativ de 4m^2 pentru fiecare deținut, ce constituie încălcări vizate în Rapoartele CPT, respectiv condamnatul s-a confruntat cu dificultăți, care au depășit semnificativ nivelul de suferință inerent detenției, astfel atingându-se pragul de severitate garantat de art. 3 a Convenției.

Concomitent, instanța analizînd toate circumstanțele invocate în cererea condamnatului Slobodeaniuc Piotr, judicios a constatat că acesta s-a deținut în celule populate cu diferite insecte, apreciind critic cele invocate de către reprezentantul administrației penitenciarului precum că, deratizarea şi dezinfectarea încăperilor se efectuează conform unui grafic de către agent economic specializat, conform contractului încheiat.

La fel, fiind lipsa probelor în vederea atestării oferirii asistenței medicale în volum deplin conform programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, motiv pentru care instanța a admis și argumentul condamnatului privind lipsa eficientă a asistenței medicale.

10. Respectiv, pentru aprecierea condițiilor de detenție a lui Slobodeaniuc Piotr în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în perioada vizată prin încheiere, instanța just a ținut cont de concluziile și rapoartele CPT pentru 19.05.2023, ce denotă ne corespunderea lor standardelor internaționale, persistând problema supraaglomerării celulelor, prezența insectelor parazitar și asistența medicală precară, fapt despre care a menționat prima instanță în hotărârea adoptată.

Colegiul penal stabilește că, în corespundere cu prevederile art. 473/4 alin. (4) CPP, legiuitorul a lăsat la discreția instanței de a decide în privința cuantumului reducerii pedepsei condamnatului, or, potrivit normei nominalizate reducerea pedepsei poate varia de la 1 la 2 zile pentru fiecare 10 zile, în dependență de intensitatea suferințelor suportate de condamnat pe perioada detenției în penitenciar.

Astfel, reducerea dedusă de către instanța de fond este una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă apreciere a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat și recompensa instituită, și care va avea efectul compensatoriu.

De asemenea, corect s-a conchis privitor la acordarea în calitate de despăgubire lui Slobodeaniuc Piotr a sumei de 1750 lei pentru 35 zile rămase, conform formulei statuate la art. 473^4 alin. (5) Cod de procedură penală.

11. Reieșind din cele expuse, Colegiul penal reține caracterul nefondat al argumentelor invocate în recursul formulat de către directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol, motiv pentru care îl va respinge, păstrând neschimbată soluția instanței de fond ca fiind una întemeiată și motivată.

Conducându-se de prevederile art. 449 alin. (1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție, Andrei Socol declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț (sediul Briceni) din 05.03.2024, privind examinarea plângerii condamnatului **Slobodeaniuc Piotr**, împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele completului, Judecători: